

Ta ansvar, se fremover og støtt de unge!

Tromsø kommune skal ikke tillate ytterlig nedbygging av våtmarksområder».

ARCTIC CENTER

Synnøve des Bouvrie
Styremedlem/Besteforeldrenes klimakasjon

Dette tiltaket vedtok Tromsø kommunestyret 30. oktober 2018 i sin «Klima-, miljø- og energiplan 2018-2025», og overlot ansvaret til Byplan/Bymiljø og Enhet for klima, miljø og landbruk for å påse at slikt ikke skjer.

MÅLSETTINGEN STÅR som tiltak nr 3.12 under Naturmiljø, men likevel ser det ut til at de store klimaskadene ved myrdrerering var uklare for en del kommunestyrerepresentanter da Arctic Center-saken kom opp i april. «Myrproblematikken» dukket opp i debatten få dager før kommunestyret altså vedtok å avvise hyttebyen i Finnheia, og det var særlig de unge som «fikk kaffen i vranghalsen» i det øyeblikket de forsto hvor skadelig myrnedbygging er for klimaet.

Samme «Klima-, miljø- og energiplan» slår fast at «Vi har dårlig tid. Klimagassutslippene må reduseres raskt. Tromsø setter seg et ambisiøst mål om å redusere klimagassutslippene med 50% innen 2025 og 85% innen 2030, med utgangspunkt i utslippsnivået i 2009. For å nå målet må alle i kommunen, byens fremragende forskningsmiljø, næringslivet, frivillige organisasjoner og innbyggerne spille på lag» (Innledning, s.3).

Kommuneplanen er seg heldigvis bevisst at den «har mange virkemidler» og at «det vil være viktig å ha fokus på løsninger som minimerer utslipp knyttet til arealbruksendringer. Dette vil også kunne være svært viktig for blant annet bevaring av biologisk mangfold» (s. 9). Under «Strategier og tiltak (handlingsplanen)» leser vi «Tromsø kommune skal som lokal planmyndighet stille ambisiøse krav til utbyggere, først og fremst med tanke på krav som både gir reduserte klimagassutslipp, forbedret lokalmiljø og redusert energibruk» (s. 18).

NÅR KOMMUNESTYRET altså, for mindre enn 2 år siden, har satt seg slike mål, skulle utfallet av Arctic Center saken vel gi seg selv? Hvorfor rapporterte de unge da at det har vært tøft å stå i denne «stormen»? De som har hørt hvordan fremtiden deres formørkes av klimatrusslene, mens vi, middelaldrende og el-

PROTEST: Skoleungdom har tidligere engasjert seg i kampen for et bedre klima.

dre generasjoner, vegrer oss for å lytte til de unges angst og bekymringer?

Vi som har levd ubekymret i en tid med «lønnsvekst» fremst i vår politiske bevissthet, den gang vår verden var fylt av solskinn uten anelse om hvordan vi var i ferd med å forsyne oss, bit for bit, av de stadig krympende naturgoder, et balansert klima og uberørt natur? Skal vi fortsette med å leve våre bedagelige liv, mens våre etterkommere sklir nedover på et stadig forverret livsgrunnlag? Vi har jo blitt vekket til en oppklarings-tid, der vi år for år, måned for måned blir stadig mer klar over sammenhenger som krever ny prioritering og solidaritet med kommende generasjoner?

ER DET ikke det rene Bakvendtland å skue tilbake til alle de tiårene Arctic Center-saken har versert? Vi må jo rette blikket fremover, mot tiårene som ligger foran oss, og la nye innsikter synke i oss i solidaritet med de unge.

De som er fylt av engstelse, som drives av viljen til å gjøre noe med de truende klimavippunkter og natursvinn, til å bruke sin stemmerett i dette? For ikke å snakke om dem som ennå ikke har fått stemmeretten, de er jo egentlig de mest meningsberettigede her. De vil måtte leve med følgene av det vi foranstalter i dag. De kan

komme til å felle en hard dom over de hindringene vi legger i deres vei. Dette er ikke tiden for tilbakeskuende argumenter, om at «så lenge allerede» har vi holdt på med saken. Nei, «så kort tid bare» har vi til å endre kurs!

Tiden krever en helt ny forståelse for hva som må være de virkelige politiske prioriteringene. Selv om saken skaper dilemmaer, har vi intet annet valg: ødeleggelse av vårt klima og naturgrunnlag er den største trusselen for våre barns og barnebarns livsvilkår. En nøktern oppsummering får vi hos Dag O. Hessen, i boka «Verden på vippepunktet. Hvor ille kan det bli?», med den klare beskjeden at det haster! Det er dette Arctic Center-saken må dreie seg om.

KOMMUNESTYREVEDTAKET 30. april var oppsiktsvekkende. Fordi det nettopp var radikalt fremtidsrettet og viste en vilje til å ta klimatrusslene på alvor. Vi fikk jo bekreftet dette få uker etterpå, da Stortinget 2. juni vedtok å forby nydyrking av myr, med begrunnelsen: hensyn til klimaet. Bevaring av myr er en av våre mest effektive tiltak for å verne klimaet.

I proposisjonen nevnes myrenes store evne til å holde på CO₂, 2-3 ganger så mye som regnskogene, Prop. 39 L (2018-2019). Drenering derimot vil slippe ut store mengder CO₂.

Ettersom hver enkelt kommune har sett på sin egen lille teig og fritatt seg selv fra klimaforpliktelsene, har det i Norge funnet sted «Utslipp av CO₂ fra dyrking av myr og organisk jord i følge SSB på 1,9 mill tonn CO₂, (tall for 2015)». I tillegg var «N₂O, lystgassutslippene fra de samme arealene 1.344 tonn, hvilket tilsvarer 400.000 tonn CO₂», ettersom «denne klimagassen har et oppvarmingspotensial som er 298 ganger større enn CO₂».

Stortinget fattet sitt vedtak for å få kommunene til å løfte blikket utover sine egne grenser og utover landegrensene. Endringen i Jordlovens § 11, andre ledd, betyr at det fra 2. juni i år er forbudt å nydyrke myr. Det gjelder jordbruksformål. Du leser riktig: det mest primære samfunnsformålet som kan tenkes skal ikke gis forrang. Skogdyrking på myr ble forbudt allerede i 2009.

NYE OG alarmerende observasjoner tyder på at klimaendringene skjer mye raskere i vår del av Arktis enn FN's klimapanel har forutsett. «Arktis kan stå foran et ekstremt klimaskifte som vil påvirke alt liv og vær på den nordlige halvkule», skriver Ole Mathismoen, med henvisning til et forskersteam der Norges fremste klimaekspert Eystein Jansen er førsteforfatter (Aftenposten, 29. august 2020).

Uansett hvilket «kompromiss» partiene kan ha blitt enige om, endrer ikke det dette faktum:

HVIS KOMMUNESTYRET omgjør sitt vedtak av 30. april, svikter det de unge ved i stedet for å redusere klimagassutslippene å gå inn for å øke dem drastisk.

HVIS KOMMUNESTYRET heller ikke skulle bry seg om Stortingets signal om at nedbygging av myr er til alvorlig skade for klimaet, hva skal det da svare de skolestreikende ungene? At våre generasjoner som er mette av velstand og dager, bare skal fortsette å forsyne oss? Skal vi ikke heller bli kreative og skape velstand og arbeid i det grønne skiftet som ikke medfører alvorlige trusler for våre barn og barnebarn?

SLIK VIL vi avverge de verste naturskadene som vil svekke livsgrunnlaget for neste generasjon og påføre dem uoverstigelige kostnader av den grunn. Det vil bli krevende men det vil gi nytt håp til ungdom som går bøyd under de dystre utsiktene som klima- og naturpaneler serverer dem. Jeg oppfordrer partiene til å ta ansvar, og følge sine egne og ungdomspartiens klimamål. Og kommunestyret til å holde seg til sine egne fremtidsrettede planer og vedtak. De unge fortjener det, gi dem deres støtte!